

Inese Eglīte

Lasi un atklāj pasauli!

Pārskats par 4.–6. klasē
izmantojamo daiļliteratūru

Latviešu valodas
aģentūra

2023

Lasi un atklāj pasauli!

Veidojot pārskatu par 4.–6. klasē izmantojamo daiļliteratūru, tika izvēlēti 30 dažādu autoru literārie darbi. Arī šajā posmā uzsvars tika likts uz jaunāko bērnu literatūru, kas tapusi pēdējo desmit gadu laikā. Izvēlētā tematika grāmatās akcentē šā posma aktuālos jautājumus – kā izprast sevi, kas ar mani notiek, kas ir draudzība, kādi dzīves pārbaudījumi skar mani, ģimeni un klasesbiedrus, kas notiek klasē, kā mācāmajos uzņemt atbildību un palīdzēt sev un citiem. Pārskatā ir atrodama dzeja, stāsti, grafisks romāns, detektīvstāsti, spoku stāsti, izziņu literatūra, psiholoģija u. c.

Šajā sarakstā gan skolēni, gan skolotāji atradīs grāmatu ne tikai atbilstoši interesēm, bet arī valodas prasmēm. Pārskatā ir iekļauta gan oriģinālliteratūra, gan tulkojumi. Lai skolotāji varētu plānot mācību stundas, apkopotā veidā tiek piedāvāti arī atbalsta materiāli. Izstrādāti un gatavi materiāli, kurus piedāvā Latvijas Nacionālā bibliotēka, izdevniecība *Liels un mazs*, Latviešu valodas aģentūra, projekts *Atbalsts izcilībai*, projekts *Skola 2030*, kā arī *uzvediba.lv* u. c. Tāpat kā iepriekšējā posma pārskatā 1.–3. klasei, arī šajā ir iekļauti Latvijas Radio Radioteātra ieraksti, kuros ir iespēja noklausīties gan dzeju, gan stāstus.

Piedāvātās aktivitātes ir cieši saistītas ar standartā minētajiem sasniedzamajiem rezultātiem latviešu valodā (VL) un literatūrā (K) 6. klasē (6).

VL.6.3.1.1. Skaidro daudznozīmīgu vārdu un frazeoloģismu nozīmes kontekstā. Izmanto sinonīmus un daudznozīmīgus vārdus, kā arī frazeoloģismus, veidojot tekstus. Iesaistās sarunā un pamato netradicionālu vārdu izvēli.

VL.6.1.1.2. Klausoties ar mācībām vai interesēm saistītus tekstus un skatoties video sižetus vai filmas, saprot informāciju, nosaka teksta galveno informāciju un domu. Iesaistās saziņā par dzirdēto/redzēto, izmantojot konkrētus faktus, piemērus, saturiski nozīmīgas detaļas.

VL.6.1.1.3. Veikli un ar izpratni lasa mācībām un savām interesēm atbilstošu tekstu. Atrodot tajā galvenos vārdus un frāzes, atbildot uz jautājumiem un uzdodot jautājumus, nosaka teksta galveno domu un tajā paustās idejas. Formulē viedokli par izlasītā teksta noderīgumu un turpmākajām izmantošanas iespējām.

VL.6.2.1.4. Nosaka teksta uzbūvi, pamana atšķirības dažādos tekstos, arī e-vidē. Raksta pēc parauga un patstāvīgi ar personisko pieredzi un fantāziju saistītus tekstus, ievērojot to uzbūvi, atbilstmi saziņas adresātam, mērķim un teksta žanram.

K.6.4.4. Lasa, klausās, skatās un vēro mācīšanās mērķim atbilstošus dažādu mākslas veidu (literatūra, vizuālā un audiovizuālā māksla, mūzika, teātris) darbus. Izsaka savu viedokli par lasīto, saklausīto, redzēto un raksturo dažādu žanru un stilu darbus mūzikā un vizuālajā mākslā. Mācās atšķirt un izvēlēties augstvērtīgus mākslas darbus

K.6.4.5. Raksturo tēlus, salīdzina tēlu un savas vērtības un intereses. Iepazīstina ar sev zināmu populāru mākslas darbu (literatūra, vizuālā un audiovizuālā māksla, mūzika, teātris, arhitektūra un dizains) un tēlu daudzveidību, pamatojot interpretē to popularitāti sabiedrībā.

VL.6.1.1.9. Apkopo informāciju no tematiski saistītiem avotiem atbilstoši mērķiem. Nošķir nepieciešamo no liekā, svarīgo no mazsvarīgā, vērtē informācijas ticamību. Sakārto to noteiktā secībā vai veidā.

VL.6.2.1.2. Raksturo un salīdzina dzirdēta vai lasīta teksta notikumus un personas, veido secinājumus. Sasaista stāstījumu ar personisko un citu pieredzi, nosaka valodas īpatnības.

VL.6.2.1.7. Veido un pilnveido savu tekstu. Sniedz un iegūst atgriezenisko saiti par teksta kvalitāti, prot strādāt individuāli un sadarboties teksta rediģēšanas laikā. Refleksē par šo procesu, lai uzlabotu savu tekstu.

K.6.1.9. Pazīst, izvēlas un lieto valodas un tēlainās izteiksmes līdzekļus (pārnestā nozīme, deminutīvs, alegorija, personifikācija, epitets, metafora), kuri nepieciešami literārā darba izveidē. Vērtē lietojumu, salīdzina un pamato ietekmi uz tekstu.

K.6.2.1. Īsteno radošas un mākslinieciskas idejas dažādiem sev aktuāliem mērķiem, iedvesmojoties no notikumiem sabiedrībā vai personiskajā dzīvē, no vizuālās un audiovizuālās mākslas, mūzikas, teātra mākslas, literārajiem darbiem, arhitektūras un dizaina vai dabas norisēm. Fiksē tos (pieraksta, skicē, fotografē, ieraksta vai filmē). Izmanto radošās domāšanas paņēmienus ideju precizēšanā.

K.6.4.5. Raksturo tēlus, salīdzina tēlu un savas vērtības un intereses. Iepazīstina ar sev zināmu populāru mākslas darbu (literatūra, vizuālā un audiovizuālā māksla, mūzika, teātris, arhitektūra un dizains) un tēlu daudzveidību, pamatojot interpretē to popularitāti sabiedrībā.

Māra Zālīte

Tango un Tūtiņa sēnēs

Rīga: *Liels un mazs*, 2023

Otrā grāmata par Tango un Tūtiņu. Stāsts par diviem suniņiem – brālīti un māsiņu. Viņiem ir arī brīnišķīga krustmāte, kas sunīšus cienā ar kotletēm un pankūkām.

Krustmāte dodas ciemos pie draudzenes uz dzimšanas dienu, un, tā kā draudzenei ir alerģija no suņiem, tad Tango un Tūtiņa nevar iet līdzi. Viņi nolemj iet sēnēs.

Grāmatā kopā ar suniņiem var iepazīt sēnes – gan mušmiri, gan raganu beku, gan pūpēdi, gan tinteni, gan tējas sēni.

Atbalsta materiāli

Ģimenes portāla *mammamuntetiem.lv* video padoms *Ēdamās un neēdamās sēnes*:

<https://www.youtube.com/watch?v=KnvXsOOQFjI>

Nacionālā enciklopēdija. *Sēnes Latvijā*:

<https://enciklopedija.lv/skirklis/7260>

Latviešu valodas bilžu vārdnīca. *Mežā* (52. lpp.):

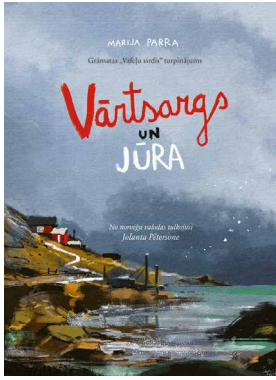
https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2020/07/LVA_bilzuvardnica.pdf

Latviešu tautas rotaļa *Sēnēs*:

<https://www.youtube.com/watch?v=23ACTf0Ehkc>

Līga Gēmute *Dēka mežā*. Jutas Tironas ilustrācijas:

<https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2019/10/DekaMeza-web.pdf>
<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497529.pdf>

Marija Parra

Vārtsargs un jūra

Rīga: *Liels un mazs*, 2019

Šī grāmata ir populārās grāmatas *Vafeļu sirdis* turpinājums. Galvenie varoņi ir paaugušies un kļuvuši par pusaudžiem.

Lēna un Trille ir vislabākie draugi un kopā dodas dažādos piedzīvojumos.

Reizēm pusaudžu attiecības ar vecākiem kļūst sarežģītas. Abu bērnu attiecības tiek pārbaudītas, kad ciemā ierodas meitene, kurā Trille iemīlas.

No norveģu valodas tulkojusi Jolanta Pētersone.

Atbalsta materiāli

Satori. Bērnu bibliotēka. Marija Parra *Vārtsargs un jūra*. Fragmenti:

<https://satori.lv/article/vartsargs-un-jura-fragmenti>

Satori. Ar bērniem. Bērnu literatūras lasījumi. Jolanta Pētersone:

<https://satori.lv/article/bernu-literaturas-lasijumi-jolanta-petersone>

Pēteris Vollēbens

Vai dzirdi, kā koki runā?

Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2018

Grāmata lasītāju aizvedīs izzinošā pastaigā pa mežu. Līdzās autora stāstījumam varēs atbildēt uz jautājumiem, izmēģināt izveidot, piemēram, dažādu koku sugu mizu albumu vai pārbaudīt, cik lipīgi ir sveķi? Noskaidrosi, kā iestādīt koku, kas ir māteskoks, kas ietilpst vienā lapā, un atradīsi atbildes arī uz citiem jautājumiem. Izrādās, ka kokiem ir bērni un viņi mācās koku skolā un prot sarunāties. Kā arī atradīsiet atbildi un mūžīgo jautājumu, kāpēc kokiem krīt lapas?

No vācu valodas tulkojusi Inga Karlsberga.

Atbalsta materiāli

Bilžu vārdnīcas digitālā versija. *Koki*:

http://bilzuvardnica.maciunmacies.lv/dictionary/?group_id=13

Spēle *Esi vērīgs un atrodi vārdu*. *Koki*:

<https://maciunmacies.valoda.lv/speles/atrodi-var dus/>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 1. sērija *Liepa un Loja*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/10.10.2020-urga-urda-1-serija-liepa-un-loja.id199146>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 2. sērija *Kastaņa un Lars*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/17.10.2020-urga-urda-2-serija-kastana-un-lars.id199614>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 3. sērija *Bērzs un Rū*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/24.10.2020-urga-urda-3-serija-berzs-un-ru.id200266>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 4. sērija *Apse un Pako*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/31.10.2020-urga-urda-4-serija-apse-un-pako.id200828>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 5. sērija *Priede un Panda*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/07.11.2020-urga-urda-5-serija-priede-un-panda.id201508>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 6. sērija *Ozols un Lūks*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/14.11.2020-urga-urda-6-serija-ozols-un-luks.id202206>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 1. sezona. 7. sērija *Kļava un Bruno*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/21.11.2020-urga-urda-7-serija-klava-un-bruno.id202877>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 3. sezona. *Plūme*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/24.12.2022-urga-urda-3sezona-plume.id281397>

Izziņas seriāls bērniem *Urga urda*. 2. sezona. *Ābele*:

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/19.06.2021-urga-urda-2-abele.id223105>

Kotrīna Zīle

Dvēsele sviestmaižu kārbīnā

Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2023

Desmit pabaisi stāsti, kuros notiek neparasta sastapšanās ar pārdabiskām būtnēm. Grāmatā stāstīts gan par laumām, gan Ķiltēni, gan veļiem un raganām. Tā kā rakstniece ir iespaidojusies no bērņībā dzirdētajiem pārdabiskajiem stāstiem, tad katrs stāsts beidzas ar *Mans tētis stāsta par...* No lietuviešu valodas tulkojusi Dace Meiere.

Atbalsta materiāli

Vārda veļi skaidrojums:

<https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?g=1&q=ve%C4%BCi>

Vārda veļi skaidrojums:

<http://epupa.valoda.lv/veli/>

Sadarbībā ar Smiltenes novada Kultūras centra folkloras kopu Rudzupuķes tapis video:

<https://www.youtube.com/watch?v=4PFpARXsmI8>

Tradicionālās kultūras pētnieks un praktiķis Andris Kapusts *Kas ir Metenis?*:

<https://www.youtube.com/watch?v=OMNioTusfRE>

Saruna par Meteniem ar Ventspils stāstnieci Āriju Klēveri:

<https://www.youtube.com/watch?v=RlkKnXm25jY>

Mācību video *Gadskārtu svētki. Ligo svētku tradīcijas senāk un tagad (tavaklase.lv)*:

<https://www.tavaklase.lv/video/gadskartu-svetki-ligo-svetku-tradicijas-senak-un-tagad-2/>

Latviešu valodas aģentūras video *Rotaļas latviešu valodas apguvē ar Ilgu Reiznieci*:

<https://www.youtube.com/watch?v=nBinVQz3zLw>

Radošās apvienības *Dzīvotprieks* video *Latviešu maskošāmās tradīcijas ziemā 2/3*:

<https://www.youtube.com/watch?v=pWYEnimTIp0>

Spēle *Esi vēriģis un atrodi vārdu. Gadskārtu svētki*:

<https://maciunmacies.valoda.lv/speles/atrodi-var dus/>

Irija H. Parente, Selene M. Paskvala

Alma un septiņi briesmoņi

Rīga: Zvaigzne ABC, 2023

Depresijas alegorija. Stāsts par psihoemocionālo veselību lieliem un maziem.

Lai stātos pretī saviem briesmoņiem, tie ir jāiepazīst, kā to dara Alma. Meitene baidās par tiem runāt ar ģimeni, draudzenēm vai skolotāju, jo varbūt viņu nesaprātīs vai izsmies. Nestāstīšana noved pie melošanas. Bet katrs briesmonis, ar kuru netiek galā, liek mums izturēties un izskatīties dīvaini. Alma nemaz negribēja būt dīvaina. Bailes, nogurums, slinkums, aizmiršanās, nevarēšana koncentrēties, raudāšana, dusmas – šie briesmoņi kļūst par draugiem, un sākas izvairīšanās no pilnīgi visa. Tad ir svarīgi meklēt kādu, kas palīdz ar tiem cīnīties, un nu Alma kļūst par briesmoņu mednieci. Šajā cīņā svarīgi ir izturēt un nepadoties.

No spāņu valodas tulkojusi Ieva Zālīte.

Atbalsta materiāli

Portāla *veselapasaule.lv* raksts *Bērnām, pusaudzīm depresija – kā palīdzēt*:

<https://www.veselapasaule.lv/lv/bernam-pusaudzim-depresija-ka-palidzet#depresija-pusaudziem>

Jauniešu platformas *zieds.lv* video sižets #7 *Kā atpazīt depresiju*:

<https://www.youtube.com/watch?v=kRZbs18czkM&t=44s>

Jauniešu platformas *zieds.lv* video sižets #6 *Kas ir depresija*:

<https://www.youtube.com/watch?v=a2B4ybzZwFI>

Centra *Dardedze* raksts *Bērnu bailes*:

<https://centrsdardedze.lv/padomi/bernu-bailes/>

Portāls *Uzvediba.lv*. Risinājumi uzvedības maiņai. *Jautrie jautājumi*:

<https://site-428788.mozfiles.com/files/428788/uzvedibalv-jautrie-jautajumi-4.pdf>

En den dīno šoko loko tīno

Savācis un sakārtojis Māris Rungulis

Rīga: *Liels un mazs*, 2023

Skaitāmpantus un ķircināmpantus pazīst bērni un pieaugušie visos vecumos. Šeit atradīsim mīļo labo Oliņ boliņ; burbuļmāti; ā, bē, cē, dē; tiku gramatiku u. c.

Grāmatā ir brīnišķīgas Reiņa Pētersona ilustrācijas un komiksi.

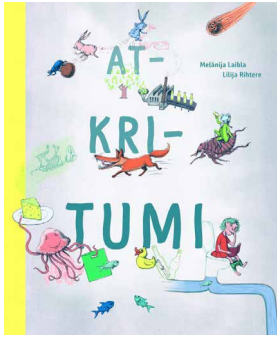
Atbalsta materiāli

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
Satura vadlīnijas (40.–42. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/35021674.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
(27.–29. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/35021675.pdf>

Melānija Laibla, Lilija Rihtere

Atkritumi

Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2023

Jautājumi par atkritumiem un to pārstrādi ir kļuvuši ļoti aktuāli mūsdienās. Grāmatā skatīta atkritumu vēsture un daudzveidība. Izrādās, ka atkritumi veicina arī radošumu, piemēram, izgudrojot turbokompostētāju.

Atbalsta materiāli

Multiplikācijas filma *SARUNA* par atkritumu šķirošanu bērniem:

<https://www.youtube.com/watch?v=i3OHlyAg-eA>

Zaļā josta. Kā pareizi šķirot atkritumus – PLASTMASA (1. sērija):

<https://www.youtube.com/watch?v=i3OHlyAg-eA>

Zaļā josta. Kā pareizi šķirot atkritumus – PAPIĒRS (2. sērija):

<https://www.youtube.com/watch?v=eZqp0TE3Xjw>

Zaļā josta. Kāpēc šķirot atkritumus ir nozīmīgi?:

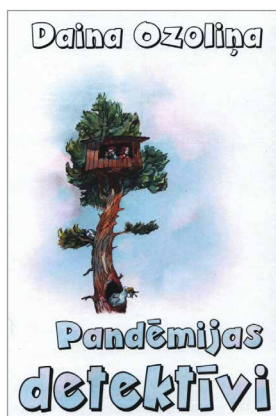
<https://www.youtube.com/watch?v=ZFXug3g9dCg>

Zaļā josta. Elektroiekārtu ceļš (ar uzdevumiem):

<https://www.youtube.com/watch?v=Kh02v9s7WuU>

Zaļā josta. #1 Podkāsts *Zaļais Mikrofons* – Zaļā domāšana:

<https://www.youtube.com/watch?v=m5hJHaYRkmQ>

Daina Ozoliņa

Pandēmijas detektīvi

Rīga; Zvaigzne ABC, 2021

Grāmata ir par laiku, kad visa Latvija un pasaule saskārās ar pandēmiju. Tāpēc divpadsmitgadīgā Austra mamma kopā ar savu māsu, Odrijas mammu, ir nolēmušas noīrēt māju Jūrmalā un šo laiku padzīvot visiem kopā. Lai arī sākumā tas neizraisa prieku bērnos, izrādās, ka dzīvošana Jūrmalā ir daudz interesantāka par dzīvošanu Rīgā. Abi jaunieši izveido slepenu detektīvu komandu, kas atrisina aizdomīgās zādzības pensionāru mājās.

Atbalsta materiāli

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Pamatskola*. 6. epizode:

<https://atbalstsizcilibai.lv/daina-ozolina-pandemijas-detektivi/>

Metodiskais materiāls ar uzdevumiem.

Mācību papildmateriāli (uzdevumu lapas):

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2022/11/Literature_Daina-Ozolina_uzdevumi.pdf

Celvedis skolotājam:

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2022/11/Literature_Daina-Ozolina_celvedis.pdf

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Pamatskola*. 6. epizodes Daina Ozoliņa

Pandēmijas detektīvi papildmateriāls:

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/F1B84498-A714-426C-8A5A-240DC048AFC2/view>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

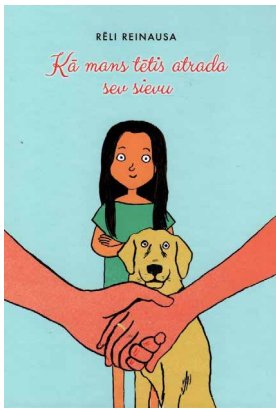
Satura vadlīnijas (36.–37. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33782939.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

(20. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33780781.pdf>

Rēli Reinausa

Kā mans tētis atrada sev sievu

Rīga: Zvaigzne ABC, 2023

Keitai ir 12 gadi, un viņa mācās 6. klasē. Keita dzīvo Tallinā kopā ar tēti un suni Fredi. Keitas mamma ir mirusi, un kādu dienu tētis nolemj apprecēties vēlreiz.

Grāmatā aprakstīts, kā notiek sievas meklēšana, protams, pirms tam ir izveidots saraksts, kādai viņai jābūt. Tētis un arī Keita iepazīst dažādas sievietes. Gan internets, gan veikals, gan kafejnīca, gan muzejs kļūst par vietām, kur tētis mēģina iepazīties.

Bet tad Keitai klasē ierodas jauns klasesbiedrs – Kāreļs un tētis iepazīstas ar Rīnu.

No igauņu valodas tulkojusi Daila Ozola.

Atbalsta materiāli

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
Satura vadlīnijas (43.–45. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/35021674.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
(30. un 31. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/35021675.pdf>

Te, iekšā. Smadzenes tavā galvā. Ceļvedis

Rīga: Liels un mazs, 2020

Lieliska, izglītojoša grāmata par to, kas mums katram ir iekšā. Par smadzenēm un to darbību, par piecām maņām, emocijām un atmiņām. Aprakstīta smadzeņu attīstība, kas sākas pirms dzimšanas un ilgst līdz pat vecumam. Kas notiek mūsu smadzenēs, kad jūtamies labi? Izrādās, ka radošumu var iemācīties.

Grāmatā ir īsi teksti un tiem atbilstošas ilustrācijas.

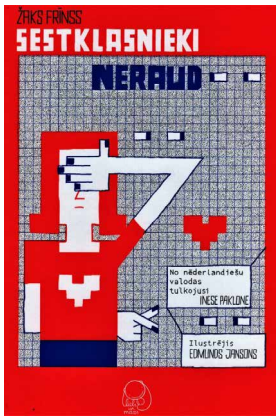
No portugāļu valodas tulkojis Edvīns Raups.

Atbalsta materiāli

Te, iekšā. Smadzenes tavā galvā. Ceļvedis.

Attālinātie – Liels un mazs grāmatu lasījumi 2020:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZasXepZp6Aw>

Žaks Frīnss

Sestklasnieki neraud

Rīga: *Liels un mazs*, 2021

Grāmata balstās uz reāliem notikumiem klasē, kuras audzinātājs bijis Žaks Frīnss. Stāsta galvenā varone ir Akija, kura saslimst ar leikēmiju. Pārdzīvojumi, kuriem iet cauri gan meitenes ģimene, gan klasesbiedri, ir ļoti smagi un sāpīgi, taču piepildīti ar sirsnību un mīlestību. Piemēram, kad Akijai ir kļuvis labāk un viņa atgriežas skolā, klasesbiedri zina, ka viņai nebūs matu un galvā būs cepure. Lai atbalstītu meiteni, visi bērni skolā ierodas cepurēs.

Ziņas par Akijas veselību ir ļoti gaidītas klasē, tiek zīmēti apsveikumi, un visādi citādi bērni atbalsta meiteni.

Arī ziņu par Akijas aiziešanu bērni saprot bez vārdiem.

No nīderlandiešu valodas tulkojusi Inese Paklone.

Atbalsta materiāli

Izdevniecības *Liels un mazs* ierosmes materiāli:

https://cdn.shopify.com/s/files/1/0460/2825/9488/files/Sestklasnieki_neraud_materiali.pdf?v=1652358801

Izdevniecības *Liels un Mazs* video sižets Žaks Frīnss stāsta par grāmatu *Sestklasnieki neraud*:

<https://www.youtube.com/watch?v=yyfg0QUF5xo>

Sestklasnieki neraud. *Liels un mazs* grāmatu video lasījumi 2021:

<https://www.youtube.com/watch?v=T9Obe05nZkM>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

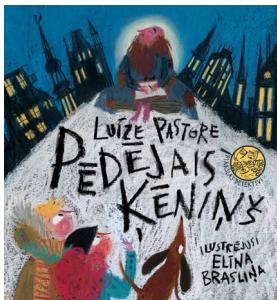
Satura vadlīnijas (66.–68. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33782939.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

(36. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33780781.pdf>

Luīze Pastore

Mākslas detektīvi. Pēdējais ķēniņš

Rīga: Neputns, 2016

Piektā grāmata *Pēdējais ķēniņš* sērijā *Mākslas detektīvi*. Šoreiz detektīvu piedzīvojumi norisinās Ziemassvētku gaidās.

Teo uz ielas atrod kādu slepenu dienasgrāmatu, kurā stāstīts par Rīgas pēdējo ķēniņu – kādu brīnumainu vīru, kurš reiz spējis ziemas salā staigāt basām kājām, dāvājis aklajiem redzi, ubagu bērnu drūmajās dienās uzzīmējis sauli pie debesīm un veicis citus brīnumus. Mākslas detektīvu komanda – Teo, Poga un Komats – dodas glābt pēdējo Rīgas ķēniņu, taču viņiem būs jāatrisina vēl viens uzdevums – jāatrod arī kāda pavisam maziņa un miniatūra MiniPū!

Noslēpumainais mākslinieks šoreiz ir Voldemārs Irbe, tautā dēvēts par baskāji Irbīti.

Atbalsta materiāli

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Sākumskola*. 1. epizode:

<https://atbalstsizcilibai.lv/luize-pastore-pedejais-kenins/>

Methodiskais materiāls ar uzdevumiem.

Mācību papildmateriāli (uzdevumu lapas):

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2021/03/LiteratureSakumskola_LuizePastore_DarbaLapas.pdf

Ceļvedis skolotājam:

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2021/03/LiteratureSakumskola_LuizePastore_CelvedisSkolotajam.pdf

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Sākumskola*. 1. epizodes Luīze Pastore

Mākslas detektīvi. Pēdējais ķēniņš papildmateriāls:

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/C9406C54-C616-4FF9-9882-738CC85B39A7/view>

Radioteātris bērniem. L. Pastore *Mākslas detektīvi*:

Pirmā grāmata *Pazudušais pērtiķis*.

Otrā grāmata *Neredzamais cilvēks*.

Trešā grāmata *Svešinieka atnākšana*.

Ceturtnā grāmata *Maska*.

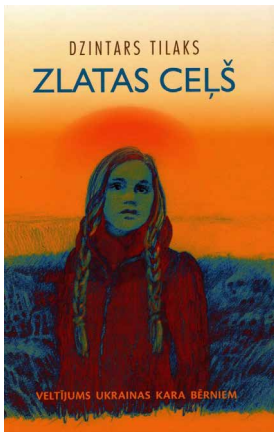
<https://lr1.lsm.lv/lv/tema/luize-pastore-makslas-detektivi.b285/>

Mācību video *Mākslas detektīvi. Laika un telpas liecības*. 1. daļa (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/makslas-detektivi-laika-un-telpas-liecibas-1-dala/>

Mācību video *Mākslas detektīvi. Laika un telpas liecības*. 2. daļa (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/makslas-detektivi-laika-un-telpas-liecibas-2-dala-intervija-ar-gati-sluku/>

Dzintars Tilaks

Zlatas ceļš

Rīga: Zvaigzne ABC, 2023

Zlata mācās 7. klasē un dzīvo Ukrainā kopā ar savu tēti. Zlatas mamma ir mirusi, un meitenei Latvijā ir vectētiņš un vecmāmiņa. Sākas karš, kas izmaina ierasto meitenes dzīvi. Atvadas no draudzenes, šķiršanās no tēta, nejauši satikti cilvēki, kas palīdz bēgt un šķērsot robežu. Zlatas atmiņas par vecvecākiem Latvijā ir diezgan miglainas, taču, pateicoties puisim no bēgļu centra, viņai izdodas atrast viņu māju Tukumā. Nav lielākas laimes par tēta zvanu, ka viņš ir dzīvs.

Atbalsta materiāli

Radioteātris bērniem. Dzintars Tilaks *Zlatas ceļš*:

<https://radioteatris.lsm.lv/lv/radio-teatris/raidijumi/zlatas-cels/>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

Satura vadlīnijas (37.–39. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/35021674.pdf>

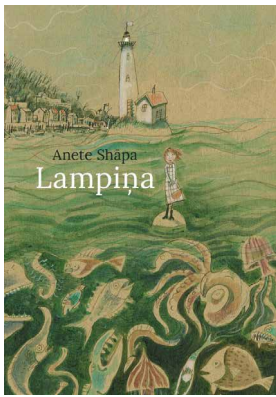
Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

(25. un 26. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/35021675.pdf>

Latvijas Televīzijas Ziņu dienesta sižets *Zlatas ceļš* – veltījums Ukrainas bērniem:

<https://www.youtube.com/watch?v=e6xOb3Zp53g>

Anete Shāpa **Lampiņa**

Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2020

Mājā pie bākas dzīvo bākas uzraugs Augusts ar meitu Emīliju, kuru mīļi sauc par Lampiņu. Katru vakaru meitene kāpj sešdesmit vienu pakāpienu bakas tornī, lai iedegtu gaismu. Lai tumsā kuģi nesašķīstu pret klinti. Taču vienu vakaru viss notiek ne tā kā parasti – Lampiņai ir beigušies sērkokociņi, un jūrā plosās vētra.

Grāmata, kurā stāstīts par jūras laupītājiem, noslēpumainām radībām un sievietēm ar astēm. No nīderlandiešu valodas tulkojusi Aija van Hooff-Miškine.

Atbalsta materiāli

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
Satura vadlīnijas (46.–49. lpp.):
<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497530.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
(29.–31. darba lapa):
<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497529.pdf>

LSM Bērnostaba. Klausies! Anete Shāpa *Lampiņa*:
<https://bernostaba.lsm.lv/klausies/10199-anetes-shapas-gramata-lampina>

Inga Žolude

Pirmo reizi uz Zemes

Rīga: *Liels un mazs*, 2020

Grāmatā stāstīts par zēnu, kurš ir pārcēlies uz planētu Zeme, jo ģimene šeit atrodas Zemes izpētes misijā. Tas, kas mums ir pašsaprotams, zēnam šķiet bezgala aizraujošs, piemēram, pirmais puteklis, klusums, laiks, un, sēžot zem kokiem pagalmā, tiek ierakstītas deviņas putnu simfonijas.

Zēns ar nepacietību gaida pirmo skolas dienu. Savus draugus viņš iepazīst meditācijas stundā, ar kuru sākas katra diena skolā.

Izrādās, ka ir daudzas lietas, kuras tā dara bērni. Piemēram, kāpj kokos.

Zēnam ir daudz jaunu atklājumu – zemieši gaisa kuģus sauc par lidojošajiem šķīvīšiem, kam nav nekāda loģiska izskaidrojuma. Vecāki ir satriekti, ka Zemes bērnu zināšanas par Neiespējamo ir ļoti trūcīgas. Un ķīselis izskatās pēc plazmas. Interesanti ir darīt dažādas Zemes dzīves dīvainības, kas sarakstītas rokasgrāmatā. Izrādās, ka ir iespējama draudzība starp citplanētieti un Zemes bērniem.

Atbalsta materiāli

Pirmo reizi uz Zemes. *Attālinātie*. *Liels un mazs grāmatu lasījumi 2020*:

<https://www.youtube.com/watch?v=jctAfSEx1J0>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

Satura vadlīnijas (61.–63. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497530.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

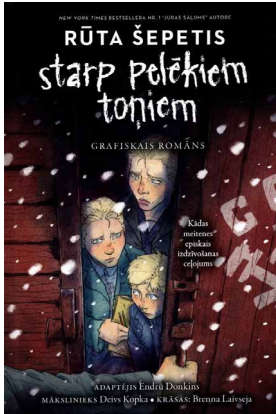
(38. un 39. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497529.pdf>

Latvijas Radio 1 raidījums *Burtu burvis*. *Bērnu grāmatu ieteicējs*. 217. epizode.

Vai Zemi tiešām apciemo citplanētieši? Ingas Žoludes grāmata *Pirmo reizi uz Zemes*:

<https://open.spotify.com/episode/23tlxwJ9u265hzy06yV9PL>

Rūta Šepetis. Endrū Donkins

S tarp pelēkiem toņiem

Grafiskais romāns

Rīga: Zvaigzne ABC, 2022

Grafiskais romāns stāsta par kādu lietuviešu ģimeni, kuru 1941. gada 14. jūnijā izsūta uz Sibīriju. Līnai ir tikai 15 gadu, un viņa lieliski zīmē. Tā kā tēti nošķir no ģimenes, meitene vēlas visu notiekošo zīmēt, lai zīmējumus varētu nosūtīt tētim un viņš varētu viņus atrast. Skaudri aprakstīta attieksme pret sievietēm un bērniem, dzīves apstākļi un zaudējumi.

No angļu valodas tulkojusi Silvija Brice.

Atbalsta materiāli

Izdevniecības Zvaigzne ABC sižets *Romāna S tarp pelēkiem toņiem autore Rūta Šepetis viesojas Rīgā:*

<https://www.youtube.com/watch?v=WiOvVXAhn94>

Mākslas filma *Pelni sniegā*

(filma tapusi pēc lietuviešu izcelsmes amerikāņu rakstnieces Rūtas Šepetis populārās grāmatas *S tarp pelēkiem toņiem* motīviem).

Lauris Gundars

Sveiks, Vali!

Rīga: *Liels un mazs*, 2017

Sveiks, Vali! ir pirmā grāmata triju grāmatu sērijā par Vali un Spindzeli. Patiesībā zem šīm iesaukām slēpjās vectētiņš un mazmeitiņa Lote. Esam raduši, ka vecāki cilvēki māca bērnus, taču šoreiz ir citādi. Lote māca vectēvu sasveicināties, jo katru reizi, kad meitene parkā rotaļājas ar bērniem, vectēvs cilvēkos kļūst kluss un noslēgts. Viņš pat nesveicina draudzenes Signes vecmāmiņu. Lotei ir mācīts, ka jā sveicina visi – gan dusmīgā veikala pārdevēja, gan zobu poliklīnikas ļaudis, gan nejauši satikti cilvēki.

Atbalsta materiāli

Radioteātris bērniem. Lauris Gundars *Sveiks, Vali!*:

<https://radioteatris.lsm.lv/lv/radio-teatris/raidijumi/sveiks-vali/>

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Sākumskola*. 9. epizode:

<https://atbalstsizcilibai.lv/lauris-gundars-sveiks-vali/>

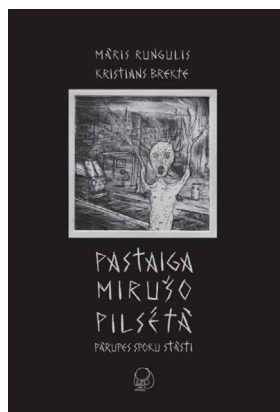
Metodiskais materiāls ar uzdevumiem.

Mācību papildmateriāli (uzdevumu lapas):

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2021/05/LiteratureSakumskola_LaurisGundars_DarbaLapas.pdf

Ceļvedis skolotājam:

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2021/05/LiteratureSakumskola_LaurisGundars_Celvedis.pdf

Māris Rungulis

Pastaiga mirušo pilsētā. Pārupes spoku stāsti

Rīga: *Liels un mazs*, 2016

Māris Rungulis grāmata *Pastaiga mirušo pilsētā. Pārupes spoku stāsti* saņēmusi balvu *Zelta ābele 2016* par skaistāko bērnu grāmatu. Tas ir garstāsts ar pētniecisku mūsdienu folkloras bāzi. Grāmatā iekļautas Kristiāna Brektes ilustrācijas.

Grāmata patiks tiem, kuriem ir tuvi spoku stāsti.

Grāmata sākas ar uzdevumu 6. klasei projektu nedēļā – vākt stāstus par dzimtās puses notikumiem un cilvēkiem. Skolēni vienojas, ka vāks mistiskus un spokainus stāstus. Tad viņi sarunā, ka sanāks kopā un vakarā pie kamīna savus stāstus izstāstīs. Bērnu stāsti ir dažādi – gan jautri, gan ļoti baisi.

Atbalsta materiāli

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Pamatskola*. 5. epizode:

<https://atbalstsizcilibai.lv/maris-rungulis-pastaiga-miruso-pilseta/>

Metodiskais materiāls ar uzdevumiem.

Mācību papildmateriāli (uzdevumu lapas):

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2022/11/Literature_Ma%CC%84ris-Rungulis_uzdevumi.pdf

Ceļvedis skolotājam:

https://atbalstsizcilibai.lv/wp-content/uploads/2022/11/Literature_Maris-Rungulis_celvedis.pdf

Projekts *Atbalsts izcilībai. Literatūra / Pamatskola*. 5. epizodes Māris Rungulis *Pastaiga mirušo pilsētā. Pārupes spoku stāsti* papildmateriāls:

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/8416EA39-575C-4965-9D33-6BE67E1DFA09/view>

Radioteātris bērniem. Māris Rungulis *Pastaiga mirušo pilsētā*:

<https://radioteatris.lsm.lv/lv/radio-teatris/raidijumi/pastaiga-miruso-pilseta/>

Mācību video *Nebaidīties radīt savu spoku stāstu!* (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/nebaidities-radit-savu-spoku-stastu/>

Andrus Kivirehs

Tilda un putekļu eņģelis

Rīga: Zvaigzne ABC, 2020

Tilda dzīvo kopā ar mammu un nekad nav redzējusi savu tēti. Tilda ir dzimusi gaismā, un viņa var redzēt putekļu eņģeli. Putekļu eņģelim ļoti patīk pogas, kuras var piesiet striķītī un ar kurām var pastaigāties kā ar sunīti. Viņš glabā atmiņas, smaržas un garšas. Arī atmiņas par Tildas tēti. Meitenei ir par maz zināt, ka viņš ir miris, meitene grib zināt vairāk.

Putekļu eņģelis palīdz dusmīgajai Vilhelmīnes jaunkundzei ieraudzīt mājīgumu, dīvainajam vīram Khe atcerēties savu tautu un sajūst īsto garšu, kuras pietrūka visu viņa dzīvi, Tildas draugam Lūkasam saprast, par ko viņš grib kļūt, un viņa vecākiem atcerēties sen aizmirsto teātri.

No igauņu valodas tulkojis Guntars Godiņš.

Atbalsta materiāli

Radioteātris bērniem. Andrus Kivirehs *Tilda un putekļu eņģelis*:

<https://radioteatris.lsm.lv/lv/radio-teatris/raidijumi/tilda-un-puteklu-engelis/>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

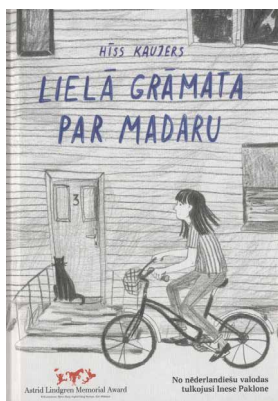
Satura vadlīnijas (67.–71. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497530.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

(40.–42. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497529.pdf>

Hiss Kaujers

Lielā grāmata par Madaru

Rīga: *Liels un mazs*, 2017

Lielā grāmata par Madaru sastāv no piecām grāmatām, kuru veido īsti stāsti par mājdzīvnieku, izaugšanu, skolu, vectēvu, noslēpumiem, draudzību, nāvi, sapņiem un karalieni Madaru.

Grāmata ir viegli lasāma, jo katrs stāsts uzbur ainu par Madaras ikdienu, domām un redzējumu.

No nīderlandiešu valodas tulkojusi Inese Paklone

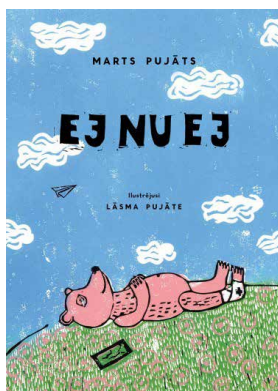
Atbalsta materiāli

Izdevniecības *Liels un mazs* ierosmes materiāli:

https://cdn.shopify.com/s/files/1/0460/2825/9488/files/Liela_gramata_par_Madaru_materiali.pdf?v=1652358801

Izdevniecības *Liels un mazs* video sižets *Lielā grāmata par Madaru*:

<https://www.youtube.com/watch?v=TKBJUJpDr6E>

Marts Pujāts

Ej nu ej

Rīga: *Liels un mazs*, 2020

Grāmatas redaktore Inese Zandere atzīst, ka „Marta Pujāta grāmatas *nerēālā* bērniības pasaule varbūt ir visreālākā un īstākā, kāda līdz šim redzēta latviešu dzejā bērniem. Pujāts nejoko ne ar bērnu, ne par bērnu. Šie dzejoļi nereducē bērnu uz pieaugušo ērtībai atbilstošu naivuli, kas jāizmāca par pieaugušo ar zaķišu-kaķišu palīdzību, un neuzspiež gatavu loģiku, bet ļauj atcerēties pašam savus pārdzīvojumus un savas iztēles radītos tēlus, kas reiz šķituši absolūti reāli. Tā ir atvērta bērniības grāmata, kurā katrs var izlasīt sevi.” (<https://lielsmazs.lv/products/ej-nu-ej>; skatīts 07.09.2023.)

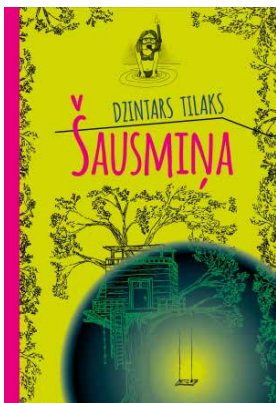
Atbalsta materiāli

Radioteātris bērniem. *Ej nu ej*. Marta Pujāta dzeja bērniem.

<https://radioteatris.lsm.lv/lv/raksts/ej-nu-ej/jaunums.-ej-nu-ej-marta-pujata-dzeja-berniem.a170071/>

Marta Pujāta grāmatas *Ej nu ej* atvēršana:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZSsYptWFj-g>

Dzintars Tilaks **Šausmiņa**

Rīga: Zvaigzne ABC, 2020

Kas ir Šausmiņa? Viņai nav nekāda sakara ar bailēm. Šausmiņa ir Šarlote Ausma. Pie iesaukas viņa tikusi pavisam nejauši skolā.

Meitenei ir divas problēmas – matemātika un mazs augums. Meitene nepieder ne pie vienas grupas klasē – slaidajām modelēm, gudrītēm un sportistēm. Viņa ir viena.

Meitene ir izpētījusi, ka ar savu augumu var būt tankiste.

Ausma apmeklē psihoterapeitu un pēc viņas ieteikuma raksta dienasgrāmatu.

Atbalsta materiāli

Radioteātris bērniem. Dzintars Tilaks *Šausmiņa*:

<https://radioteatris.lsm.lv/lv/radio-teatris/raidijumi/sausmina/>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

Satura vadlīnijas (50.–52. lpp.)

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497530.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

(32.–34. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497529.pdf>

Ieva Samauska **Skaļā klase**

Rīga: Pētergailis, 2015

Dzejas krājums aptver visu skolas dzīvi, sākot ar veiksmēm un neveiksmēm līdz mīlestībai un naidam.

Dzejoļu tematika ir aktuāla mūsdienu skolēnam – gan par datorspēlēm, salīdzinot tās ar izsalkušu rēgu, gan to, kas ir Wi-Fi zona, salīdzinot to ar būšanu uz vientuļas salas. Vai ir labi, ka ir daudz draugu, bet izrādās, ka nav, ar ko kopā uzspēlēt ričuraču. Vispār, ko grib skola? Ko māca dabaszinībās, latviešu valodā un vēsturē, bet varbūt nemāca neko? Bieži, kad vecāki jautā, kas tev šodien uzdots, skolēns atbild: „Man nekas nav uzdots!”

Skolēni klasē ir dažādi – klusi, skaļi, aktīvi un ratiņkrēslā.

Atbalsta materiāli

LSM Bērnistaba. Klausies! Ieva Samauska *Skaļā klase*:

<https://bernistaba.lsm.lv/klausies/430-skala-klase-ieva-samauska>

Bilžu vārdnīcas digitālā versija. *Skola*:

http://bilzuvardnica.maciunmacies.lv/dictionary/?group_id=27

Mācību video *Skola dažādos laikos un literārajos darbos (tavaklase.lv)*:

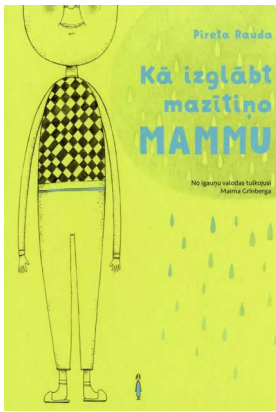
<https://www.tavaklase.lv/video/skola-dazados-laikos-un-literarajos-darbos-2/>

Portāls *Uzvediba.lv*. Risinājumi uzvedības maiņai. *Sarunu spēle*:

<https://site-428788.mozfiles.com/files/428788/uzvedibalv-sarunu-spele-1.pdf>

Portāls *Uzvediba.lv*. Risinājumi uzvedības maiņai. *Lomas klasē*:

<https://site-428788.mozfiles.com/files/428788/uzvedibalv-lomas-klase-1-1.pdf>

Pireta Rauda

Kā izglābt mazītiņo mammu

Rīga: *Liels un mazs*, 2020

Sanders dzīvo kopā ar mammu. Kādu dienu zēns pamana, ka mamma sāk sarukt, un izrādās, ka mamma ir slima un nu viņa ir kļuvusi lego vīriņa lielumā. Tik maziņa mamma vairs nevar pagatavot ēst, uzkopt māju, izmazgāt veļu. Tagad to ir spiests darīt Sanders.

Šajā visā svarīgi ir nezaudēt modrību, lai ar mammu nekas nenotiek. Bailēs par to Sanders viņu ņem līdzī uz skolu. Neparasti notikumi atgadās ne tikai ar zēnu un viņa mammu, bet arī klaiņojošu suni Neri, neredzamu zēnu Akseli, tēvoci Alanu un rotaļu lāčus mīlošu dāmu klubiņu. No igauņu valodas tulkojusi Maima Grīnberga.

Atbalsta materiāli

Izdevniecības *Liels un mazs* video sižets Maima Grīnberga lasa nodaļu no grāmatas *Kā izglābt mazītiņo mammu*:

https://www.youtube.com/watch?v=GIC_3wwYBVE

LSM Bērnistaba. Klausies! Pireta Rauda

Kā izglābt mazītiņo mammu:

<https://bernistaba.lsm.lv/klausies/10530-piretas-raudas-gramata-ka-izglabt-mazitino-mammu>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

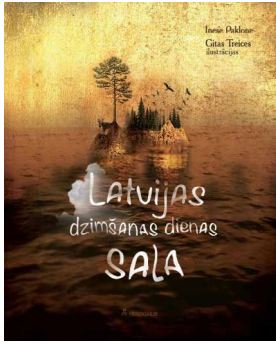
Satura vadlīnijas (33.–36. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497530.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*

(18.–20. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/32497529.pdf>

Inese Paklone

Latvijas dzimšanas dienas sala

Rīga: Pētergailis, 2020

Ko var uzdāvināt Latvijai dzimšanas dienā? Kā Latvijai nav? Kas būs tas skaistais un labais? Varbūt tā ir sala jūrā? Kā rodas salas? Varbūt no gumijiem un vulkāniem? Varbūt var iemainīt pret Helgolandes salu? Bet izrādās, ka salas ir ļoti gardas un tās var apēst Latvijas dzimšanas dienas svētku pusdienās, šīs salas peld un katrs var dabūt vismaz pa vienai.

Atbalsta materiāli

Mācību video *Latvijas valsts dibināšana 1918. gadā* (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/latvijas-valsts-dibinasana-1918-gada/>

Mācību video *Eiropas Savienība un Latvija Eiropas Savienībā* (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/eiropas-savieniba-un-latvija-eiropas-savieniba/>

Mācību video *Atmiņu pētniecība. Barikādes 1991. gadā* (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/atminu-petnieciba-barikades-1991-gada/>

Mācību video *Kāpēc un kādus svētkus svin Latvijā. 2. daļa* (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/kapec-un-kadus-svetkus-svin-latvija-ii-2/>

Radioteātris bērniem. Skolēnu radošo darbu konkursa *Mans grāmatplaukta stāsts* labāko darbu radiolasijumi. 2. daļa. 5.–9. klašu skolēnu darbi:

<https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/radioteatris-berniem/mans-gramatplaukta-stasts.-2.-dala.-5.--9.-klasu-skolenu-darbi.a155211/>

Radioteātris bērniem. Skolēnu radošo darbu konkursa *Mans grāmatplaukta stāsts* labāko darbu radiolasijumi. 3. daļa. 5.–9. klašu skolēnu darbi:

<https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/radioteatris-berniem/mans-gramatplaukta-stasts.-3.-dala.-5.--9.-klasu-skolenu-darbi.a155496/>

Kšerstina Ēkmāne

Suns mežā pie ūdeņiem

Rīga: Zvaigzne ABC, 2019

Notikumi nekad nesākas uzreiz, vienmēr ir kāds pirms. Katram stāstam ir sava vieta, ar ko tas sākas. Šoreiz tas ir zem egles saknes, kur guļ kāds maziņš radījums. Mazais suņuks guļ, sarāviēs čokurā. Izsalcis, nosalis un ļoti noguris no māju meklēšanas, no kurām ir aizskrējis un apmaldījies. Mazā kucēna dzīve ir gara, viņš izaug par lielu suni, zaudējot saikni ar cilvēkiem un mācoties no jauna uzticēties viņiem.

No zviedru valodas tulkojusi Solveiga Elsberga.

Atbalsta materiāli

Mākslas filma *Suņa dzīves jēga* (2017)

Mākslas filma *Suņa ceļš mājup* (2019)

Žanete Lazdovska

Meitene zilā kleitīņā

Rīga: Zvaigzne ABC, 2023

Detektīvstāsts pusaudžiem. Beatrisei ir 13 gadu, un viņas mamma ir ārste, kurai bieži ir naktsmaiņas. Vienā no šādām reizēm, kad mamma ir darbā, pretējā mājā izceļas baiss ugunsgrēks. Lai arī sākotnēji uzskata, ka ugunsgrēka iemesls ir svecītes eglītē, izrādās, ka tā nav. Tad Beatrise satiek Deinu, meiteni zilā kleitā, kas dzīvoja izdegušajā dzīvoklī. Bet vai Deinu redz visi? Diemžēl ne. Beatrisei jānoskaidro, kā patiesībā izcēlās ugunsgrēks, viņai jāpalīdz Deīnai saprast, kas notika un kurš ir vainīgs?

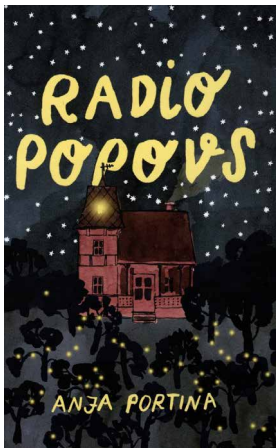
Atbalsta materiāli

Televīzijas RīgaTV24 raidījums *Grāmatu kods* (05.08.2023.):

https://xtv.lv/rigatv24/video/L4G0JRQoNab-05_08_2023_gramatu_kods

Mācību video *Detektīvžanra iezīmes literatūrā* (tavaklase.lv):

<https://www.tavaklase.lv/video/detektivzanra-iezimes-literatura-2/>

Anja Portina

Radio Popovs

Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022

Deviņgadīgajam Alfrēdam ir tikai tētis, un, tā kā viņš bieži ir komandējumos, tad var teikt, ka zēns dzīvo viens. Tētis parasti nesaka, kad brauks prom vai kad atbrauks.

Kādu nakti, kad zēnam nenāk miegs un tēta nav mājās, Alfrēds sadzird neparastu troksni pie mājas durvīm. Pēkšņi ar skaļu blīkšķi uz grīdas pa pasta lūku nokrīt avīze. Alfrēdam patīk lasīt avīzes. Nākamajā naktī zēns pa pasta lūku saņem sviestmaizes un zeķes. Alfrēds nolemj izsekot noslēpumaino svešinieci, kuru sauc Amanda. Viņa ir pastniece un spēj uztvert un sadzirdēt bērnu nopūtas. Izrādās, ka viņas mājā dzīvo kaķis Auksis un vārna Harlamovs. Amandas mājā Alfrēds atrod vecu radoraidītāju un jumtistabiņā ierīko radio studiju. Viņš sāk gatavot slepenus raidījumus aizmirstajiem bērniem. Alfrēdam šķiet, ka šo pārraižu laikā viņš kļūst par citu cilvēku – drosmīgu un jautru.

No somu valodas tulkoja Anete Kona.

Atbalsta materiāli

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
Satura vadlīnijas (64.–65. lpp.):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33782939.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
(33.–35. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33780781.pdf>

Petra Posterte

Gads, kad ieradās bites

Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021

Stāsts sākas decembrī un beidzas novembrī. Divpadsmit mēnešos paralēli vijas Jozijas un bišu stāsts, kas savijas kopā tajā brīdī, kad meitene sāk cīņu par savām bitēm. Grāmata ir lielisks izziņas avots arī par bitēm, to uzvedību un kopšanu.

Pēc vectēva nāves 12 gadu vecā meitene kļūst par vectēva bišu mantinieci. Sākotnējo izmisumu no maina apbrīns par mazajiem kukaiņiem. Liels palīgs meitenei ir vectēva draudzene dravniece Alma. No vācu valodas tulkojusi Dace Laže.

Atbalsta materiāli

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
Satura vadlīnijas (41.–43. lpp.)

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33782939.pdf>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas metodiskais materiāls *Lasi! Atbalsti! Iesaisties!*
(24. un 25. darba lapa):

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33780781.pdf>

Dokumentālā filma *Bites stāsts*.